

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
29 серпня 2022 року,
протокол № 3

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

м.п.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«СОЦІАЛЬНА РОБОТА»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр
за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення
галузі знань 23 Соціальна робота**

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри філософії,
соціально-гуманітарних наук та фізичного
виховання, докторка педагогічних наук,
професорка
«22» серпня 2022 року

Ганна РІДКОДУБСЬКА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри філософії,
соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання,
«23» серпня 2022 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри, доктор філософських,
професор
«23» серпня 2022 року

Леонід ВИГОВСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
25 серпня 2022 року, протокол № 1

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка
25 серпня 2022 року

Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг – 0,86 ум.др.арк.

ЗМІСТ

Стор.

1.	Опис навчальної дисципліни		1
2.	Заплановані результати навчання		2
3.	Програма навчальної дисципліни		4
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни		9
	4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	9
	4.2.	Аудиторні заняття	10
	4.3.	Завдання для самостійної роботи студентів	10
5.	Методи навчання та контролю		11
6.	Схема нарахування балів		11
7.	Рекомендована література		12
	7.1.	Основна література	12
	7.2.	Допоміжна література	13
8.	Інтернет джерела		14

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 232 Соціальне забезпечення
2. Код і назва спеціальності	– 23 Соціальна робота
3. Назва спеціалізації	– відсутня
4. Назва дисципліни	– Соціальна робота
5. Тип дисципліни	– обов'язкова професійної підготовки
6. Код дисципліни	– ОП.232.Б.2.
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	
денна форма навчання	– 1/1
заочна форма навчання	– 1/1
10. Семестр	
денна форма навчання	– 2
заочна форма навчання	– 1-2
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 4 / 120
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 50
% від загального обсягу	– 41,7
лекційні заняття (годин)	– 26
% від обсягу аудиторних годин	– 52
семінарські заняття (годин)	– 24
% від обсягу аудиторних годин	– 48
самостійна робота (годин)	– 70
% від загального обсягу	– 58,3
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 3,3
самостійної роботи	– 8
12. Форма семестрового контролю	– екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	

1) попередні дисципліни	– ОП.232.Б.1. Вступ до спеціальності та основи досліджень
2) супутні дисципліни	– ОП.232.Б.3 Система соціального забезпечення
3) наступні дисципліни	– ОП.232.Б.22. Соціальна робота в територіальній громаді; ОП.232.Б.24. Соціальна робота з групами та організаціями; В.232.Б.7.5 Організація роботи з особами з особливими потребами
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності, здатність вести ділове листування, працювати з документами, складати проекти необхідних документів українською мовою</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК15. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих на себе обов'язків.</p> <p>ЗК16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо при прийнятті рішень та вирішенні проблемних ситуацій у сфері соціального забезпечення.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p> <p>СК6. Здатність планувати та звітувати в системі соціального забезпечення, у тому числі шляхом застосування сучасних інформаційних систем та програмного забезпечення для отримання й обробки даних у сфері соціального забезпечення.</p> <p>СК9. Здатність до планування та реалізації заходів з проведення моніторингу і інспектування у сфері соціального забезпечення.</p> <p>СК10. Здатність здійснювати аналіз механізмів надання окремих видів соціального забезпечення, планувати та реалізовувати заходи з надання адресної соціальної допомоги.</p> <p>СК12. Здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні.</p> <p>СК15. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів із надання соціальної допомоги та соціальних послуг для виконання завдань професійної діяльності.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР 02. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення, демонструвати знання та розуміння фактів, джерел, принципів, теорій, механізмів, пов'язаних з явищами та процесами у сфері соціального забезпечення.</p> <p>ПР3. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження.</p>

	<p>ПР4. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення.</p> <p>ПР7. Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення.</p> <p>ПР8. Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення.</p> <p>ПР11. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення.</p> <p>ПР13. Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення.</p> <p>ПР16. Застосовувати нормативно-правову базу в захисті соціальних груп населення, демонструвати практичні навички застосування норм права щодо відносин, котрі виникають при наданні окремих видів соціального забезпечення</p> <p>ПР17. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.</p>
Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен:	
<p>1. Знання <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i></p>	
1.1)	відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату, пов'язаного із прийняттям рішень у сфері соціального забезпечення, зокрема, зміст понять: «клієнт», «соціальний працівник», «робота соціального працівника з різними типами клієнтів», «соціальна допомога», «соціальний супровід», «соціальна реабілітація», «соціальна робота з людьми похилого віку», «адаптація», «патронаж», «методи соціальної роботи», «технології соціальної роботи», «форми соціальної роботи», «маргінал». «Асоціальна поведінка», «девіантна поведінка», «делінквентна поведінка», «адиктивна поведінка» тощо;
1.2)	Називати об'єкти та суб'єкти соціальної роботи;
1.3)	Знати основні нормативні акти стосовно надання соціальної допомоги
1.4)	Описувати алгоритм роботи соціального працівника з різним типом клієнтів.
<p>2. Розуміння <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i></p>	
2.1)	Визначати наявність або відсутність підстав для здійснення соціальної реабілітації, патронажу чи ведення випадку;
2.2)	Класифікувати рішення стосовно мети звернення клієнта та можливих ресурсів стосовно вирішення проблеми, в яку потрапив клієнт;
2.3)	Пояснення необхідності реформування нормативно-правового поля соціальної роботи в Україні ;
2.4)	Пояснювати роль окремих етапів взаємодії з клієнтами з різним типом проблем;
<p>3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i></p>	
3.1)	застосовувати та правильно тлумачити нормативно-правове поле соціальної роботи щодо роботи різним типом клієнтів;
3.2)	знаходити можливості удосконалення надання якісної соціальної допомоги різним типам клієнтів;
3.3)	Знаходити креативні рішення з клієнтами

4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) аналізувати конкретну професійну ситуацію та факти, що мають значення для надання соціальної допомоги;
4.2) визначати основні процеси у роботі з різним типом клієнта (клієнтами);
4.3) Знаходити можливі альтернативні рішення у роботі з різним типом клієнтів
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) аргументувати основні етапи роботи з різним типом клієнта в конкретній практико орієнтованій ситуації;
5.2) узагальнювати факти для прийняття відповідного рішення щодо надання соціальної допомоги клієнту (клієнтам);
5.3) обґрунтовувати схему реабілітації (патронажу) клієнта.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) оцінювати прийняте рішення на предмет його відповідності чинному нормативно-правовому полю України;
6.2) робити висновок щодо правильності та аргументованості порядку дій під час надання соціальної допомоги різного типу клієнта;
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) Розв'язувати кейси (з особами з особливими потребами);
7.2) Розробляти проекти соціального спрямування щодо профілактики негативних явищ.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Соціальна робота як наука, навчальна дисципліна та особливий вид професійної діяльності

Сутність та значення соціальної роботи. Соціальна робота як наука. Місце соціальної роботи в системі суспільних наук.

Специфіка соціальної роботи як навчальної дисципліни в системі фахової підготовки соціальних працівників. Основні поняття курсу: соціальний захист, соціальна підтримка, соціальна допомога, соціальна політика, соціальна реабілітація, соціальні гарантії, управління, соціальний працівник. Джерела та методи вивчення теорії та практики соціальної роботи.

Соціальна робота як особливий вид професійної діяльності. Структура соціальної роботи та її основні елементи. Суб'єкти та об'єкти соціальної роботи. Основні складові елементи соціальної роботи як практичної діяльності: форми, методи, соціальні технології, технології соціальної роботи, напрями соціальної роботи.

Функції соціальної роботи: інформаційна, діагностична, прогностична, організаційна, психолого-педагогічна, надання практичної допомоги, управлінська.

Особливості соціальної роботи на мікро, мезо та макрорівнях суспільства. Інфраструктура соціальної роботи. Система засобів управління соціальною роботою.

Способи навчання соціальній роботі та можливості використання одержаних компетенцій.

Тема 2. Виникнення та розвиток соціальної роботи як професійної дисципліни

Вплив історичного досвіду розвитку соціальної роботи в Україні, зарубіжного досвіду, нових тенденцій поступу науки і суспільства на формування теорії та практики соціальної роботи.

Соціально-історичні умови виникнення соціальної роботи. Роль і місце соціальної роботи в життєдіяльності східних слов'ян. Хрещення Русі та його вплив на розвиток

благодійництва. Структура, зміст та функції соціальної роботи у східних слов'ян. Роль особистості, благодійника у становленні і розвитку соціальної роботи.

Історичні витоки та традиції благодійництва в Україні. Соціальна робота в сучасній Україні.

Порівняльна характеристика американської та європейської моделей соціальної підтримки населення.

Тема 3. Якісні характеристики професійної діяльності соціального працівника.

Соціальна політика сучасної української держави. Основні напрями соціальної політики в Україні. Соціальна структура суспільства; соціальна інфраструктура; умови праці людини, забезпечення прав і свобод особистості як компоненти соціальної сфери. Врахування та реалізація основних напрямів (видів) соціальної роботи. Спрямування на основні соціальні об'єкти, які потребують соціального захисту, соціальної допомоги та підтримки. Кількісна та якісна характеристика державної соціальної політики.

Технології та методики дослідження соціальних проблем.

Діяльність та основні функції соціального працівника.

Тема 4. Клієнти у соціальній роботі

Фахові цінності і принципи в соціальній роботі. Етичні норми соціальної роботи. Професійні межі у соціальній роботі. Міжнародні стандарти соціальної роботи. Особливості спілкування соціальних працівників і клієнтів. Структура професійного спілкування у соціальній роботі. Комунікативний аспект спілкування в соціальній роботі. Взаємодія у процесі професійного спілкування. Міжособистісне розуміння. Деформації (викривлення) у спілкуванні. Сутність конфлікту і діяльність, спрямована на подолання конфліктних ситуацій. Характеристика основних груп клієнтів соціальної роботи і особливості надання їм соціальних послуг. Термін «клієнт» у соціальній роботі. Потреби клієнтів. Проблема дискримінації та стигматизації клієнтів

Принцип наснаження (імпауерменту) у роботі з клієнтами

Тема 5. Професійні вимоги до соціального працівника

Особистісно-професійні характеристики соціального працівника. Кваліфікаційні вимоги до соціального працівника: необхідні професійні знання та вміння. Вимоги до особистісних якостей. Вимоги до діяльності. Вимоги до особливостей соціальної взаємодії з клієнтом. Вимоги до комунікативних навичок та вмінь. Професійні обов'язки та функції соціального працівника. Професійна компетентність як інтегральна характеристика соціального працівника.

Професійна етика соціального працівника: зміст і вимоги. Категорії етики соціальної роботи: етичні стосунки, дії, свідомість. Етичні принципи соціального працівника. Особистісні та моральні якості соціального працівника. Вимоги «Етичного кодексу соціальних працівників України».

Тема 6. Загальні положення теорій соціальної роботи.

Методи та технології соціальної роботи

Основні поняття і категорії соціальної роботи. Запозичені, загальні та специфічні поняття і категорії. Міждисциплінарний характер понятійно-категоріального апарату соціальної роботи. Зміст понять: понятійний апарат, явище, поняття, термін, термінологія, категорія, група понять і категорій соціальної роботи, соціум, соціальне середовище, соціальні відносини, соціалізація, соціальне виховання, соціальна активність, соціальна діяльність, соціальна реабілітація, соціальна адаптація, соціальний захист, соціальний інститут, соціальне інспектування, соціальна діагностика, соціальний педагог, соціальний працівник, соціальне обслуговування, соціальна профілактика, соціальне страхування, соціальний супровід, добродійність, волонтерський рух.

Класифікація теорій соціальної роботи. Взаємозв'язок теорії та практики соціальної роботи. Теоретичні моделі соціальної роботи. Методи і технології соціальної роботи. Психологічні моделі соціальної роботи (психодинамічна, когнітивно-біхевіористська, гуманістично-екзистенційна).

Соціологічні моделі соціальної роботи (системно-екологічна, соціально-радикальна).

Комплексні моделі соціальної роботи (кризове втручання, зосереджена на завданні модель, сімейна терапія, психосоціальна терапія, соціально-педагогічна модель соціальної роботи).

Методи соціальної роботи - певні межі, у яких соціальні працівники застосовують власні знання й визначають критерії ефективності своєї роботи. Класифікації методів соціальної роботи, що беруть за основу той чи інший показник, критерій, характеристику. Класичні методи соціальної роботи: індивідуальна допомога, групова робота, робота в громаді.

Технології соціальної роботи як сукупність наукових знань, засобів, прийомів, методів та організаційних процедур, спрямованих на оптимізацію процесу впливу. Соціальна діагностика, соціальна профілактика, соціальна реабілітація, соціальна корекція, соціальна терапія.

Інноваційні (спрямовані на впровадження нововведень) та рутинні соціальні технології; глобальні та регіональні; прості та складні тощо.

Тема 7. Соціальна робота з людьми похилого віку

Проблеми людей похилого віку. Зміна соціального статусу літньої людини і пов'язані з цим психологічні проблеми. Психологічний розвиток та особливості особистості в похилому віці.

Основні задачі і професійні обов'язки соціального працівника. Етичні принципи спілкування соціального працівника з людьми похилого віку.

Поняття і сутність соціальної геронтології.

Законодавчі основи забезпечення життєдіяльності осіб похилого віку. Обов'язкове державне пенсійне соціальне страхування

Надання медико-соціальної допомоги особам похилого віку. Утримання та обслуговування непрацездатних людей похилого віку.

Тема 8. Соціальна робота з людьми, що мають функціональні обмеження

Сучасні уявлення про інвалідність. Соціальні та біологічні причини інвалідності. Соціальні обмеження та бар'єри.

Моделі інвалідності: медична, соціальна, політико-правова, модель з позиції культурного плюралізму. Терміни «рівні можливості», «нормалізація», «інтеграція».

Методи і технології соціальної роботи. Всесвітня програма дій стосовно інвалідів ООН (1982 р.). Реабілітація людей з обмеженою мобільністю.

Соціальні послуги, гарантовані людям з обмеженими функціональними можливостями законодавством України. Закон «Про основи соціальної захищеності інвалідів». Форми та методи соціальної роботи з людьми з обмеженою мобільністю. Професійна реабілітація та працевлаштування. Громадські організації людей з обмеженими можливостями. Творчі майстерні та колективи художньої самодіяльності як форми реабілітації. Соціальні послуги у сфері фізкультури і спорту. Параолімпійська та дефлімпійська підготовка та реабілітація людей з обмеженими можливостями. Іпотерапія дітей, хворих на ДЦП. Тренінги. Робота з сім'ями людей з обмеженими можливостями. Забезпечення доступу до громадських міст. Організація надання допомоги. Типи спеціалізованих соціальних закладів для дітей з обмеженими можливостями. Приклади діяльності соціальних служб.

Тема 9. Соціальна робота з різними типами сімей

Дисфункціональні сім'ї, в яких виконання функцій, властивих сім'ї, порушується, внаслідок чого у подружній, батьківській, матеріально-побутовій та інших сферах життєдіяльності не досягаються цілі родичів і суспільства в цілому.

Фактори порушення функцій сім'ї: дисгармонія в інтимних стосунках, психологічна несумісність подружжя, відсутність навичок й низька культура спілкування, погані умови життя і т. ін.

Соціальна робота з неблагополучною сім'єю, спрямована на створення умов для подолання сім'єю причин і наслідків свого неблагополуччя.

Види соціальної роботи із проблемними сім'ями: екстрені дії, спрямовані на виживання родини; діяльність, спрямована на підтримку стабільності родини; заходи, спрямовані на соціальний розвиток родини та її членів.

Тема 10. Соціальна робота з людьми, залежними від психоактивних речовин

Вживання наркотиків як соціальна проблема. Залежність та наркозалежність. Адиктивна поведінка. Стадії вживання психоактивних речовин. Психічна та фізична залежність від психоактивних речовин. Психологічні риси людей, схильних до залежності. Завдання соціальної роботи зі споживачами ін'єкційних наркотиків (СІН). Профілактика ВІЛ та інших інфекцій в середовищі СІН. Виявлення та соціальний супровід споживачів ін'єкційних наркотиків.

Принципи роботи з людьми, залежними від психоактивних речовин. Принципи ефективного лікування.

Методи і технології соціальної роботи. Моделі допомоги споживачам ін'єкційних наркотиків. Програми соціальної роботи з наркозалежними (профілактичні, лікувальні, соціально-реабілітаційні). Моделі профілактики вживання споживачам ін'єкційних наркотиків. Медична допомога наркозалежним. Детоксикація. Замісна підтримуюча терапія. Основні методи психосоціальної роботи з наркозалежними. Програма зменшення шкоди та її компоненти. Вулична соціальна робота.

Організація надання допомоги споживачам ін'єкційних наркотиків. Медична та психосоціальна реабілітація наркозалежних у Польщі. Проблеми лікування та реабілітації

Тема 11. Соціальна робота з дітьми, що залишилися без батьківського піклування

Категорії дітей, які залишилися без батьківського піклування: діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, бездоглядні діти (діти вулиці). Соціальна робота з дітьми, які залишилися без батьківського піклування, спрямована на створення турботливого середовища, яке допомагає дитині розвиватися, сприяння соціалізації дитини, що перебуває в державному закладі, запобігання появи бездоглядних дітей або їхньої інституціоналізації.

Вибір практичних методів роботи з дітьми, які залишилися без батьківського піклування, залежить від: віку дітей; форми виховання дітей (колективної, групової, індивідуальної), від осіб та організацій, які працюють з цією групою дітей. У соціальній роботі відбувається поступовий перехід від ідей колективного виховання дітей, позбавлених батьківського піклування, до впровадження індивідуальних підходів і сімейних форм виховання.

Тема 12. Соціальна робота з людьми-жертвами домашнього насильства

Домашнє насильство як будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному та психічному здоров'ю. Різновиди насильства в сім'ї як фізичне, сексуальне, психологічне, економічне.

Методи і методики соціальної роботи з людьми, які зазнали насильства, варіюються залежно від віку клієнта, його самостійності і розв'язанні власних проблем, виду насильства, яке він чи вона зазнають тощо. Захист від насильства: наявність різнопланових послуг,

зокрема притулків та кризових центрів, а також створення ефективної адміністративно-правової системи захисту права людини на безпечне середовище.

Тема 13. Соціальна робота з безробітними людьми

Безробіття як вимушене й тривале припинення роботи через неможливість знайти робоче місце. Соціальні наслідки безробіття як для людини, її родини, так і суспільства в цілому.

Призначення соціальної роботи з безробітними та їхніми сім'ями, яке полягає у піднесенні можливостей людини повернутися на ринок праці, покращенні матеріального становища, зменшенні соціально-психологічної напруги в родині, сприянні в отриманні доступу до тих ресурсів і засобів, які передбачені державною соціальною політикою.

Соціальна допомога безробітними і їхнім родинам може передбачати: консультування щодо працевлаштування і шляхів заробітку, вселення надії на зміни; допомога у оформленні відсутніх документів; сприяння у оформленні державної допомоги, пенсій, пільг; посередництво у наданні гуманітарної допомоги з різних джерел, залучення релігійних організацій до допомоги сім'ї, отриманні засобів для заробітку

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

№ тем и	Назва теми	Кількість годин						Кількість годин					
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
Лекції	Сем.		Лабор.	Ін.зав.	СРС	Лекції	Сем.		Лабор.	Ін.зав.	СРС		
1.	Соціальна робота як наука, навчальна дисципліна та особливий вид професійної діяльності	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
2.	Виникнення та розвиток соціальної роботи	10	2	2	-	-	6	10	-	2	-	-	8
3.	Якісні характеристики професійної діяльності соціального працівника	9	2	2	-	-	5	9	2	-	-	-	7
4.	Клієнт в соціальній роботі	9	2	2	-	-	5	9	2	-	-	-	7
5.	Професійні вимоги до соціального працівника	8	2	2	-	-	4	8	2	2	-	-	4
6.	Основні теорії соціальної роботи. Методи та технології соціальної роботи	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
7.	Соціальна робота з людьми похилого віку	8	2	2	-	-	4	8	2	-	-	-	6
8.	Соціальна робота з людьми, що мають функціональні обмеження	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
9.	Соціальна робота з різними типами сімей	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
10.	Соціальна робота з людьми з адекватною поведінкою	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10

№ тем и	Назва теми	Кількість годин						Кількість годин					
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем.	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем.	Лабор.	Ін.зав.	СРС
11.	Соціальна робота з дітьми, що залишилися без батьківського піклування	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
12.	Соціальна робота з людьми, які зазнали домашнього насильства	8	2	-	-	-	6	8	-	-	-	-	8
13.	Соціальна робота з безробітними людьми	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Всього годин:		120	26	24	-	-	70	120	12	4	-	-	104

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.4. Самостійна робота студентів заочної форми не передбачена.

4.3.5. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдові презентації.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;

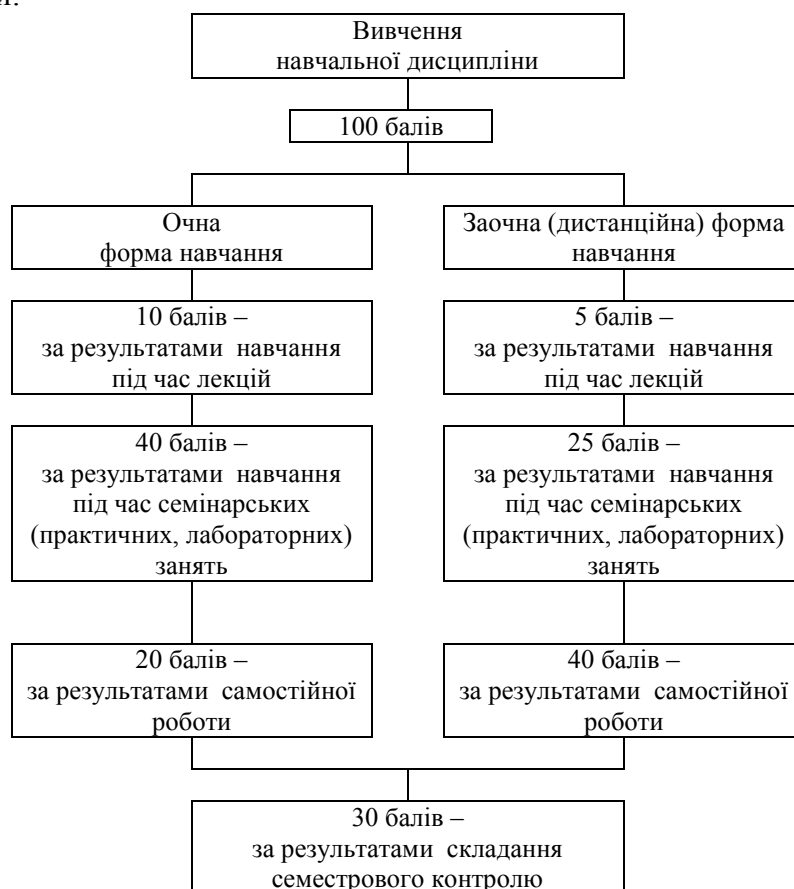
Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліцопитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове(у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 4) захист підготовленого звіту про виконання ІНДЗ;
- 5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену. Структура екзаменаційного білету включає три теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Карпенко О. Г. Теорія і практика соціальної роботи: навчальний посібник. К.: Слово, 2015. 408 с
2. Кравченко О. О., Кулик М. О., Скочко М. О. Недержавні організації як суб'єкти соціального розвитку громад : досвід Міжнародного благодійного фонду «Небайдужі». Соціальна робота та соціальна освіта. 2021. 1 (6). С. 88 – 95.
3. Купенко О. В. [Соціальна робота: від теорії до практики](#) : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 192 с. ISBN 978-966-657-833-7.
4. Кучер Г. М. [Соціальна робота з вразливими категоріями населення в умовах територіальної громади](#). Дис. ... канд. пед. наук. 13.00.05 Соціальна педагогіка ; Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. Умань, 2019. 301 арк.
5. Лукашевич М. П., Семігіна Т. В. [Соціальна робота \(теорія і практика\)](#) : навч. посіб. Київ : ПІК ДСЗУ, 2007. 341 с. ISBN 978-966-8019-89.
6. Лукашевич М. П., Семігіна Т. В. [Соціальна робота \(теорія і практика\)](#) : підруч. Київ : Каравела, 2009. 368 с. ISBN 978-966-8019-89-0.

7. Нормативно-правова база соціальної політики України: <https://www.msp.gov.ua/timeline/?t=6&from=&till=&g=156&cat=0&dn=&words=#tagpanel>.
8. Опушко Н. Р. Соціальна робота з групами ризику. Методичні рекомендації до вивчення вибіркової навчальної дисципліни. Вінниця, 2019. 25 с.
9. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. ISBN 978-966-64-097-8.
10. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с
11. Слосанська Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи : монограф. / за наук. ред. В. А. Полішук. Тернопіль : ТНПУ імені В. Гнатюка, 2018. 382 с.
12. Соціальна робота в Україні : навч. посіб. / за заг. ред.: І. Д. Зверевої, Г. М. Лактіонової. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 256 с. ISBN 966-8568-19-2.
13. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч. Київ : Обнова компані, 2017. Ч. 2. Ознаки вразливості та специфіка підтримки сім'ї і дитини / за заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. 352 с.
14. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч. Київ : Обнова компані, 2017. Ч. 1. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. 256 с.
15. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с. Режим доступу: <http://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1513689511.pdf>
16. Федоренко О. С. Особливості процесу соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб з різним типом поселення (на основі серії фокус-груп). *Молодий вчений*. 2019. № 2 (66). С. 534–540.

Додаткова

1. Cahill C., Llewelyn P., Pearson C. Treatment of sexual abuse which occurred in childhood. A review. *British Journal of Clinical Psychology*. 1991. Nr. 30 (1). Pp. 1–11.
2. Lytovchenko, O. Out-of school & non-formal education: Ukrainian and European dimensions. *Education: Modern Discourses*, 2020, 3, 50-55. <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2020-3-05>
3. Tereshchenko D.A., Kruhlov V.V. Public-private partnership as tool for developing regional labor potential. *Nauka innov.* 2019, 15(6). 5–13. Scopus. URL: [http://scinn.org.ua/en/archive/15\(6\)/15\(6\)01](http://scinn.org.ua/en/archive/15(6)/15(6)01).
4. United Nations Office on Drugs and Crime . <https://www.unodc.org>.
5. United Nations Children's Fund, UNICEF . URL: unicef.org.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <http://president.gov.ua> – Офіційний сайт Президента України.
3. <http://kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://npu.gov.ua> – Офіційний сайт Національної поліції України;
- 5 <http://nbuv.gov.ua> – Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.